

Yttrande

Rättsavdelningen
Eva Åkerlund
08-700 06 79
eva.akerlund@kammarkollegiet.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss avseende promemorian Strandskyddet vid små sjöar och smala vattendrag, dnr KN2024/02252

Kammarkollegiet får med anledning av den remitterade promemorian anför följande.

Kammarkollegiet avstyrker förslagen i promemorian.

Allmänt

Av promemorian framgår inte varför det skulle vara i linje med strandskyddets syften att generellt undanta små sjöar och smala vattendrag från strandskydd. Storleken på sjöar och vattendrag är inte av avgörande betydelse för värdet för växt- och djurliv eller friluftsliv.

Strandskyddets syfte att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på land och i vatten är i hög grad relevant även för små sjöar och smala vattendrag. Av promemorian framgår inte vilka de ekologiska/biologiska skälen är för att generellt ta bort strandskyddet vid sjöar som är en hektar eller mindre respektive vattendrag som är två meter eller smalare. I promemorian finns inget underlag som visar att livsvillkoren för växt- och djurlivet i angivna områden inte skulle äventyras med ett generellt undantag från strandskyddet.

Det är inte heller utrett om strandskyddets andra syfte, att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, äventyras av föreslagna generella undantag för små sjöar och smala vattendrag. Frågan om allemansrättslig tillgänglighet är särskilt relevant i de fall det handlar om små sjöar och smala vattendrag i större städernas närområden. Som Kammarkollegiet uppfattar förslagen i promemorian kommer det generella undantaget att innebära att det blir lättare att bygga i strandnära lägen även nära större städer, varför tillgängligheten till vatten kommer att minska ytterligare i dessa områden.

Miljö kvalitetsmålet "Levande sjöar och vattendrag"

Angående riksdagens miljö kvalitetsmål "Levande sjöar och vattendrag" finns således i promemorian inget underlag som visar att livsvillkoren för växt- och djurlivet vid små sjöar och smala vattendrag inte skulle äventyras om strandskyddet tas bort i sådana områden. I nämnda miljö kvalitetsmål uttalas bland annat att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser samt bad- och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt och att fiskar och andra arter som lever i, eller är direkt beroende av, sjöar och vattendrag ska kunna leva i livskraftiga bestånd. Vidare anges bland annat att gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för livsmiljöer för hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter samt för naturligt förekommande biotoper med bevarandevärden samt att hotade arter ska ha möjlighet att sprida sig till nya lokaler inom sina naturliga utbredningsområden så att långsiktigt livskraftiga populationer säkras. Därutöver anges att biologisk mångfald ska bevaras och återskapas i sjöar och vattendrag.

Det är svårt att se att förslagen i promemorian är förenliga med nämnda miljö kvalitetsmål. Att ett område idag bedöms inte hysa hotade/skyddsvärda arter kan förändras inom loppet av några år. Likaså kan bedömningen att ett område idag inte är av betydelse för den allemansrättsliga tillgängligheten förändras inom några år. Dagens kunskaper och bedömningar kan bli helt överspelade inom en snar framtid särskilt med hänsyn till exploatering av strandnära områden samt till klimatförändringar och artutrotning.

Miljö kvalitetsnormer

Promemorian innehåller inga uppgifter om vilka konsekvenser förslagen skulle leda till när det gäller uppfyllandet av kraven i ramdirektivet för vatten och gällande miljö kvalitetsnormer. Bebyggelse eller annan åtgärd får inte försämra eller äventyra möjligheten att nå den status vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm.

"Ökad acceptans"

Främst anges strävan efter ökad acceptans för strandskyddet som skäl för att minska strandskyddets omfattning. I promemorian finns dock inget underlag till stöd för att långt gående lättnader i strandskyddet skulle öka acceptansen. Däremot anges i promemorian att "De betydande skillnader som finns mellan länen vad gäller strandskyddets omfattning vid små sjöar och smala vattendrag kan svårigen motiveras med utgångspunkt i de olika länen betydelse för strandskyddets syften" Någon statistik eller annat underlag som visar vilka skillnader som avses finns inte i promemorian.

Såväl synen på exploateringsintresse som skyddsbehov skulle behöva undersökas för att bedöma strandskyddets legitimitet. Något sådant underlag finns inte i

promemorian. Inte heller finns något annat underlag som kan ligga till grund för slutsatserna i promemorian.

Kammarkollegiet vidhåller således vad som tidigare anförts i remissyttrande avseende betänkandet Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78), dnr M2020/02032, med de kompletteringar som anges ovan.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Peter von Wowern. Föredragande har varit advokatfiskalen Eva Åkerlund.

Peter von Wowern

Eva Åkerlund